

Sotainvalidien Veljesliitto

Ratamestarinkatu 9 C, 00520 Helsinki
Käyntiosoite: Kellosilta 4 C, 2. kerros
Puh. 09-478 500, Fax 09-4785 0100
S-posti: keskus.tsto@sotainvalidit.fi

Oikeusministeriölle

4.10.2010

Sotainvalidien Veljesliitto esittää lausuntonaan esityksestä laiksi vakuutuslainsäädännön muuttamisesta seuraavaa:

Lääkärinlausuntojen hankkiminen

Myönteistä esityksessä on se, että istuntoon osallistumattomien lääkärin lausuntojen hankkimista on tarkoitus lisätä.

Esityksen sivulla 23 maininta. ”Vakuutuslainsäädännön asiantuntijalääkärin lausunto pyydetään ehdotuksen mukaan asioissa, joissa esitetty näyttö on ristiriitaista tai tulkinnanvaraista, ja joilla on huomattavan suuri merkitys yksityiselle asianosaiselle. Edelleen vakuutuslainsäädännön asiantuntijalääkärin lausunto pyydetään asioissa, joissa on esitetty poikkeuksellisen laadukas, mutta vakiintuneen korvauskäytännön vastainen selvitys. Asiantuntijalääkärin lausunto pyydetään kaikissa muissakin lääketieteellisissä asioissa, joissa voidaan arvioida oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumisen sitä edellyttävän.”

Tässä yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että monissa käsittelemissään asioissa vakuutuslainsäädännön on useimmiten korkein muutoksenhakuelin ja sen tehtävänä on ohjata ensimmäisen asteen ratkaisijoiden ja alemmien valituselinten toimintaa. Tällainen ohjaus vähentää turhia valituksia ja siten säästää kustannuksia. Tästä syystä perusteisiin, jolloin lausunto pyydetään, tulisi sisällyttää maininta siitä, että asiantuntijalääkärin lausunto pyydetään myös asiassa, jolla korvauskäytännön kannalta on yleisempää merkitystä. Tämän tulisi sisältää myös ne tilanteet, jolloin perustellusti harkitaan nykyisen korvauskäytännön muuttamista esimerkiksi uusien lääketieteellisten tutkimustulosten johdosta. Periaatelinjauksista tulisi tehokkaasti tiedottaa, jotta muun muassa lääkärit, ensimmäisen asteen ratkaisijat ja alemmat muutoksenhakuasteet tulisivat niistä tietoisiksi.

Kokoonpano sotilasvammalain mukaisia asioita käsiteltäessä

Esityksessä ehdotetaan sivulla 31, että korvauksensaajien oloja tuntevat jäsenet osallistuisivat käsittelyyn, kun on kyse siitä, oikeuttaako ruumiinvamma, sairaus tai kuolema sotilasvammalain (404/48) mukaiseen korvaukseen tai tukeen. Vastaavasti kuin ehdotetussa 11 §:ssä sotilasvammalain asioita tuntevat jäsenet osallistuisivat asiaryhmittäin enää niihin asioihin, jotka ovat oikeuskäytännön muodostumisen kannalta merkittäviä ja joissa asiantuntijajäsenten erityisasiatuntemus on välttämätöntä.

Esityksessä ei ole lainkaan kiinnitetty huomiota lakiin sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta (390/56). Olennainen on tämän lain 7a §, sellaisena, kun se on 11.12.1987 annetussa laissa (1013/87). Sen ensimmäisessä momentissa todetaan korvauskäytännön muuttamiseen vetoavan hakijan oikeuksista ”Jos korvaus on lainvoimaisesti evätty tai sitä on vähennetty 1 päivänä tammikuuta 1985 tai sen jälkeen annetulla päätöksellä taikka asiassa on tehty tässä pykälässä

tarkoitettu päätös, voidaan asia hakemuksesta tutkia uudelleen aikaisintaan viiden vuoden kuluttua siitä, kun asiassa viimeksi annettu päätös on saanut lainvoiman.” Käytännössä tämän lain kohdan mukaan kaikki hylkäävät ja osittaista korvausta tarkoittavat päätökset voidaan tutkia uudelleen viiden vuoden välein. Lisäksi Valtiokonttori on tulkinnut pykälää laajentavasti siten, että nimenomaista hakemusta ei tarvita, jos muusta aineistosta esimerkiksi lääkärintodistuksesta käy ilmi, että uudelleen käsittely on hakijan tahto.

Tavanomaisissa tapauksissa sotainvalidilla on runsaasti vammoja, joiden osalta oikeudenkäynnissä on kysymys, oikeudesta korvaukseen. On usein tulkinnanvaraista kohdistuuko prosessi myös tällaiseen vammaan.. Esimerkki tavanomaisesta tapauksesta selventää, mistä on kysymys.

Valtiokonttorin vahinkonumerolla 15429/45 oli vuonna 1979 seuraavanlainen vahinkokuvaus: Oikean alaraajan menetys reidestä, lannerangan kierous, oikean lonkan nivelrikko sekä niihin liittyvinä osaksi (1/2) korvattavina lannerankarikko, vasemman lonkan ja vasemman polven nivelrikko sekä vasemman alaraajan verenkiertohäiriö. Vahvistettu haitta-aste oli 80 prosenttia. Tuolloin annetulla päätöksellä evättiin korvaus kaularankarikosta, olkanivelen nivelrikosta. Jo aiemmin oli evätty korvaus verenpainetaudista (1975).

Vuonna 1995 hakijalta evättiin korvaukset eturauhasen liikakasvusta ja virtsan pidätyskyvyn heikkenemisestä.

Vuonna 1997 käsiteltiin yhtä aikaa hylätyn elinkoron oikaisuvaatimuksen kanssa uudelleen oikeus korvaukseen kaularankarikon ja olkanivelen nivelrikon osalta. Päätökseksi tuli, ettei korvauskäytäntö ollut olennaisesti muuttunut. Myöskään elinkorkoa ei oikaistu.

Vuonna 2000 käsiteltiin uudelleen elinkoron hylätyn oikaisuvaatimuksen kanssa oikeus korvaukseen puoliksi korvattavasta lannerankarikosta, vasemman polven nivelrikosta ja vasemman raajan nivelrikosta. Päätökseksi tuli, ettei korvauskäytäntö ollut olennaisesti muuttunut.

Vuonna 2002 myönnettiin vammoihin liittyvänä (1/2) korvaus vasemman nilkan rasituskivusta ja haitta-aste oikaistiin 85 prosenttiin.

Vuonna 2004 hakijalle myönnettiin 2/3 osakorvaus räjähdyspainevamman aiheuttamasta kuulon heikkenemisestä ja oikaistiin haitta-aste 90 prosenttiin.

Vuonna 2008 hakija haki elinkoron oikaisua ja uudelleen korvausta kaularankarikosta. Saatuaan hylkäävän päätöksen hän valitti siitä vakuutusosoikeuteen. Vakuutusosoikeus hylkäsi valituksen 15.1.2009.

Edellä kerrottu sotainvalidi voi koska tahansa saada uudelleen käsittelyyn hylätyt verenpainetaudin, eturauhasen liikakasvun, virtsan pidätyskyvyn heikkenemisen sekä olkanivelen nivelrikon.

Lisäksi hän voi hakea suurempaa korvausta osittain korvatuista räjähdyspainevamman aiheuttamasta kuulon heikkenemisestä, vasemman nilkan rasituskivusta, lannerankarikosta, vasemman lonkan ja vasemman polven nivelrikoista sekä vasemman alaraajan verenkiertohäiriöstä. Viiden vuoden määräaika estäisi tällä hetkellä ainoastaan kaularankarikon uudelleen käsittelyyn.

On otettava lisäksi huomioon, että Valtiokonttori voi tutkia asian uudelleen käsittelyyn myös ilman nimenomaista hakemusta, jos tahto uudelleen käsittelystä ilmenee muusta materiaalista esim. lääkärintodistuksesta. Käytännössä on paljon tulkinnanvaraisia tilanteita, koska tutkiva lääkäri

esimerkkitapausta koskevassa lausunnossa suurella todennäköisyydellä ainakin jollain tavalla käsittelee myös osittain korvattuja ja hylättyjä vammoja. Asiat voidaan varmuuden vuoksi käsitellä kahdessa eri kokoonpanossa, mutta sellaisella menettelyllä tuskin tehostetaan toimintaa.

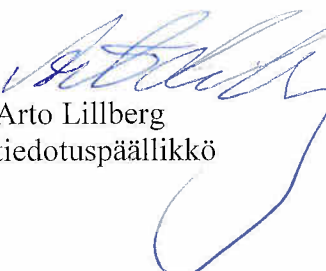
Valitusmäärä alenee luonnollisista syistä

Esityksen mukaan sotilasvamma-asioita vuonna 2003 saapuneista asioista oli vain 2,3 prosenttia. Sotainvalidien keski-ikä ollessa 88 vuotta on selvää, että tämä asiaryhmä vähenee nopeasti sekä poistuman että sotainvalidien aktiviteetin vähenemisen vuoksi. Korvauksensaajien oloja tuntevat jäsenet ovat aiempaa tarpeellisempia, koska monilla sotainvalideilla ikääntymisestä johtuen on aiempaa vaikeampi ilmaista täsmällisesti tarkoitustaan.

Yllä kerrottu esimerkki osoitti, että oikeus korvaukseen ei ole riittävän selkeä rajaus nykyisen sotilasvammalainsäädännön ollessa voimassa. Kyseessä ei ollut edes mikään ääriesimerkki vaan esimerkiksi sotavankeina olleilta sotainvalideilla on usein paljon laajempia mahdollisuuksia suhteessa uudelleen käsittelyyn.

Sotainvalidien Veljesliitto pyytää, että sotilasvammalain mukaisten asioiden käsittelyjärjestystä ei muutettaisi.

Sotainvalidien Veljesliitto

Arto Lillberg
tiedotuspäällikkö

Markku Honkasalo
pääsihteeri